

DJEČJI VRTIĆ „VRTULJAK“ SPLIT

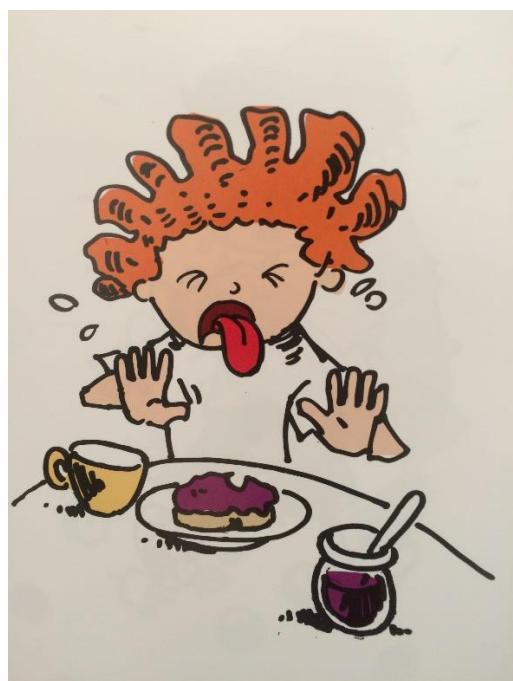
LISTOPAD 2020.

„RAZMAŽENO PONAŠANJE KOD DJECE“ RADIONICA ZA RODITELJE

Dragi roditelji, na temelju ankete koja vam je podijeljena početkom rujna, odgojiteljice su za vas pripremile interaktivnu online radionicu na temu razmaženosti. Nadamo se da će vam priloženi video biti koristan, te se radujemo vašim komentarima i daljnjoj suradnji!!!!

Odgojiteljice DV „Vrtuljak“

Prije samog početka radionice možemo se zapitati **što je to razmaženost.....**

Većina ljudi zna što se misli pod razmaženošću, no teško ju je definirati.

Nije riječ samo o tome da djetetu dajete puno darova, da mu jednostavno dopuštate sve što želi, niti da popuštate kad zaplače, namrgodi se ili zagalami. Razmaženost je manje povezana s time koliko dijete dobiva, a više s time na koji način dobiva stvari i iz kojih razloga.

Ključan je čimbenik ravnoteže snage između vas i vašeg djeteta. Ako vas dijete vrti oko malog prsta, može biti razmaženo.

Roditelji koji su razmazili djecu često priznaju da to rade zbog ljubavi i u dobro namjeri. U nekim slučajevima roditelji se mogu osjećati krivima jer rade dokasna i ne provode dovoljno vremena s djecom. Žele da oni malobrojni obiteljski trenuci budu ugodni i čine što god mogu da izbjegnu svađu ili sukob. Možda čak i ne shvaćaju da im dijete postaje razmaženo dok ih tko drugi ne upozori na to.

Svaki roditelj i osoba koja se brine o djetetu katkada čini pogreške, to je jednostavno dio procesa učenja. Ako mislite da ste učinili što pogrešno, odolite iskušenju da se zaspete krivnjom i prebacivanjem. Promatrajte situaciju kao prigodu za učenje.

Ono što mislite o roditeljstvu, vaši stavovi prema načinu na koji bi dijete trebalo odgajati te očekivanja koja imate od njega i od sebe, imaju dubok učinak na djetetov razvoj i vaše roditeljsko ponašanje.

STILOVI RODITELJSTVA – ODGOJNI STILOVI

Psiholozi izdvajaju četiri glavna pristupa roditeljstvu:

- AUTORITARNI roditelji vjerojatno će pretjerano kontrolirati i usmjeravati djetetovo ponašanje, oni očekuju potpunu poslušnost svih svojih uputa i reagiraju čim se pravilo prekrši. Kazne za loše ponašanje češće su od nagrada za dobro. Nježne riječi i fizički kontakt s djecom ne iskazuju se često. Djeca autoritarnih roditelja obično razvijaju samo osnovne društvene vještine i ostaju ovisna o svojim roditeljima.
- PERMISIVNI (u gotovo potpunoj suprotnosti s autoritarnim stilom) roditelji vrlo su opušteni u vezi s pravilima koja kontroliraju djetetovo ponašanje. Oni omogućavaju djetetu da čini više – manje sve što mu se sviđa i smije samo odrediti vrijeme za svoje osnovne aktivnosti, poput odlaska na spavanje, obroka, zabave. Popustljivi roditelji uglavnom su topli i osjećajni u odnosu s djecom. Djeca popustljivih roditelja mogu imati dosta poteškoća s kontrolom svojeg ponašanja.
- AUTORITATIVNI roditelji puno brinu o svojem djetetu i njegovom ponašanju, no žele da dijete preuzme odgovornost za svoje ponašanje. Objašnjavajući kućna pravila, potičući dijete da razmišlja o posljedicama svojih djela i koristeći nagrade više nego kazne, autoritativni roditelji razvijaju s djetetom topao odnos pun potpore. Djeca autoritativnih roditelja često su samopouzdana i samosvjesna u društvu.
- INDIFERENTNIM pristupom roditelja u odgoju svoje djece, bilo zbog vlastitih uvjerenja ili pak osobnih stresova, može nedostajati samopouzdanja u roditeljskoj ulozi te se mogu osjećati udaljenima od svoje djece. Djeca ovakvih roditelja mogu imati problema u prilagodbi vrtiću, školi i društvenim situacijama.

Roditelji djeteta koje se ponaša razmaženo svaki djetetov zahtjev doživljavaju kao zapovijed i sukladno tome se ponašaju. Dijete polagano stječe uvjerenje da ono pokreće vanjski svijet u kojem nema ograničenja.

Važno je znati da dijete koje se ponaša razmaženo ima ozbiljan problem. U svojem iskustvu ima malo oblika ponašanja kojima uspijeva na društveno prihvatljiv način zadovoljiti svoje potrebe.

ODNOSI RODITELJA I DJETETA KOJI DOVODE DO RAZMAŽENA PONAŠANJA	
Odnos u kojemu roditelj djetetu postavlja manje zahtjeve od djetetovih mogućnosti i time mu otežava odrastanje. Smatra ga „bebom“ i govori <i>On je još mali...</i>	Odnos u kojemu roditelj popušta pred svakim djetetovim zahtjevom, ispunjavajući želje djeteta, tolerirajući neadekvatno djetetovo ponašanje u problemskim situacijama.
Dijete u takvu odnosu češće nego druga djeca: • cendra, žali se, često plače,• stoji sa strane...	Dijete u takvu odnosu: • postavlja sve veće, sve neobičnije i neracionalnije zahtjeve• probleme najčešće pokušava riješiti plačem, a ako ne uspije, radi scene, baca se, duri, viče, ruši...
Posljedice takva odnosa za dijete jesu: • dugo ostaje nesamostalno• nespremno je suočavati se s problemima• očekuje da drugi za njega sve naprave i riješe• povlači se kada mu nitko ne riješi problem• ne prihvata moćnost dobi i postaje nesigurno – <i>Ja to ne mogu, Ja to ne znam</i>• teško se snalazi u novim situacijama, osobito izvan obitelji• okolinu koja postavlja zahtjeve, doživljava kao neprijateljsku, a zahtjeve kao nepravdu, uvredu, gubitak sigurnosti	Posljedice takva odnosa za dijete jesu: • ne prihvata ograničenja svoje dobi• ne poznaje granice prihvatljiva dopuštenog ponašanja – stalno traži i isprobava gdje su te granice• ne zna što se i kada ne smije, a što smije• postaje sve nemirnije, a prilagodivanje bilo kome ili čemu doživljava kao prijetnju

KAKO NASTAJE RAZMAŽENO PONAŠANJE

Dijete od druge godine života nastoji saznati do koje mjere može vladati sobom i ostalima u okolini. To je kritično razdoblje u kojemu započinje djetetova borba za vlast. Djetetovo nastojanje da testira granice svojega utjecaja na druge potpuno je u redu. Ono mora osjetiti i doživjeti prepreke, nastojati ih zaobići i prijeći.

A primjer kako prepoznati i na vrijeme spriječiti razmaženo ponašanje možete pogledati u nastavku videa...

Sve što vam je potrebno jest papir, olovka i dobra volja! Pa krenimo!

Zadatak:

- Na papiru nacrtajte tri stupca A, B i C
- Poviše stupca A napišite RAZMAŽENO PONAŠANJE
- Poviše stupca C napišite POŽELJNO PONAŠANJE

- Sjetite se sada tri konkretnе situacije u kojima se vaše dijete ponašalo tako da ste vi to nazvali razmaženim ponašanjem
- U stupcu A kratko opišite to ponašanje za svaku od tri situacije

- U stupac C sada sad upišite kako biste voljeli da se vaše dijete u tim situacijama ponašalo

- U stupac B upišite ŠTO JA RADIM?
- U ovaj stupac upišite što poduzimate kako bi razmaženo ponašanje iz stupca A promijenili u poželjno ponašanje iz stupca C

Možete li zaključiti koje postupke koje trenutno bi trebali mijenjati, izbjegavati, nikada ne upotrebljavati? Jeste li dobili ideju o tome što ćete učiniti kako bi sprječili razmaženo ponašanje vašeg djeteta?

A evo i

naših odgovora:

RAZMAŽENO PONAŠANJE A	B	C
1.ne želi dijeliti igračke		
2.vrištanje i plakanje kad mu trenutna želja nije zadovoljena		
3.rasplače se kada dobije neki zadatak da bi izbjegao/la obvezu		
4.oglušuje se na molbu da spremi igračke za sobom		
5.baca ili grubo odguruje ponuđene igračke ili hranu ako mu se ne sviđa		
6.udara druge kad mu/joj nešto nije "po volji"		
7.legne na pod i čeka da ga/ju netko drugi preobuje		

RAZMAŽENO PONAŠANJE A	B	POŽELJNO PONAŠANJE C
1.ne želi dijeliti igračke		1.dijeli igračke ili pristojno objašnjava zašto ih ne želi podijeliti
2.vrištanje i plakanje kad mu/joj trenutna želja nije zadovoljena		2.ima strpljenja ili prihvaca da ne može uvijek dobiti što želi
3.rasplače se kada dobije neki zadatak da bi izbjegao/la obvezu		3. izvršava zadani zadatak
4.oglušuje se na molbu da spremi igračke za sobom		4. spremi ili pristojno traži pomoć za pospremanje
5.baca ili grubo odguruje ponuđene igračke ili hranu ako mu/joj se ne sviđa		5. pristojno izražava svoje nezadovoljstvo ponuđenim
6.udara druge kad mu/joj nešto nije "po volji"		6.na pristojan način, riječima izražava svoje nezadovoljstvo
7.legne na pod i čeka da ga/ju netko drugi preobuje		7. sjedne i pristojno zatraži pomoć nakon što sam/a proba

RAZMAŽENO PONAŠANJE A	ŠTO JA RADIM? B	POŽELJNO PONAŠANJE C
1.ne želi dijeliti igračke	1.objasniti i primjerom pokazati kako je lijepo dijeliti, kazati da će on/a biti tužni kada drugo dijete ne bude s njima dijelilo	1.dijeli igračke ili pristojno objašnjava zašto ih ne želi podijeliti
2.vrištanje i plakanje kad mu/joj trenutna želja nije zadovoljena	2.kažem djetetu da ne može uvijek biti po njegovom -postavljam granice: sada nije vrijeme za to, strpi se sve čemo se dogоворити kada za to dođe vrijeme	2.ima strpljenja ili prihvaca da ne može uvijek dobiti što želi
3.rasplače se kada dobije neki zadatak da bi izbjegao/la obvezu	3.predložim mu nagradu ako izvrši zadatak	3. izvršava zadani zadatak
4.oglušuje se na molbu da sprema igračke za sobom	4.nudim svoju pomoć nakon što dijete počne sa spremanjem	4. spremi ili pristojno traži pomoć za pospremanje
5.baca ili grubo odguruje ponuđene igračke ili hranu ako mu/joj se ne sviđa	5. mirno, lagano vraćam ponuđeno pred dijete te tražim da riječima kaže što mu/joj se ne sviđa	5. pristojno izražava svoje nezadovoljstvo ponuđenim
6.udara druge kad mu/joj nešto nije "po volji"	6.razdvojim dijete, pitam bi li se njemu/njoj svidjelo da je neko udari	6.na pristojan način, riječima izražava svoje nezadovoljstvo
7.legne na pod i čeka da ga/ju netko drugi preobuje	7. zamoli da se ustane i proba samo obući, ali unaprijed napominjem da će mu/joj pomoći ako dođe do problema i uporna sam u tome	7. sjedne i pristojno zatraži pomoć nakon što sam/a proba

Za dijete nije korisno kada mu omogućimo da našu nadmoćnost tj. svoja ograničenja s obzirom na dob, može svladati tiraniziranjem. Potrebno je uspostaviti ravnotežu, a razmaženost je neravnoteža unutar obitelji u kojoj je podjela vlasti neravnomjerna, i to u „korist“ djeteta.

Roditelj koji misli i vjeruje kako se isključivo treba rukovoditi djetetovim potrebama često zapadne u zamku da djetetu ispunjava trenutačne želje. To najčešće nije najbolji način zadovoljavanja djetetovih potreba, a istodobno takav odnos dovodi do zanemarivanja vlastitih potreba. Žrtvujući kvalitetu svojega života, roditelj postaje nestrpljiviji, nervozniji, umorniji,.....

Razmaženost nema veze s onim što dijete posjeduje, što mu se daruje, a nije ni u vezi s velikom količinom pažnje. Dijete može imati mnogo roditeljske pažnje tijekom

koje ga se potiče na samostalnost i ne biti razmaženo, no roditeljska pažnja može biti korištena tako da roditelj radi umjesto djeteta i dovoditi do razmaženosti.

VAŽNO JE DA RODITELJ POSTAVI JASNE GRANICE:

- što dopušta, a što ne
- što mu se sviđa, a što ne
- što ga ljuti, a što ne
- čemu se raduje, a čemu ne
- u kojima ne izbjegava sukobe, već ih rješava tako da to bude dobro za njega i za dijete.

DJETETU VLASTITA RAZMAŽENOST OTEŽAVA SOCIJALIZACIJU

Razmaženo dijete naviknuto je da može raditi što hoće, a iz sukoba s roditeljem uvijek izlazi kao pobjednik – što prepoznaće kao da su njegove potrebe važnije od potreba drugih. Dijete ne zna kako daleko može ići u svojim očekivanjima i zahtjevima s obzirom na druge. S druge strane, zbumjeno je jer često od roditelja dobiva kontradiktornu verbalnu i neverbalnu poruku.

Npr: majka uz smiješak kaže djetetu „Ružno je kada si prema susjadi tako nepristojan.“. Nasuprot tome, djetetu koje među vršnjacima stalno želi biti prvo i najvažnije, djeca odmah nedvosmisleno pokažu odbijanje, neprihvaćanje, netrpeljivost.

Ako dijete zbog dvosmislenih roditeljskih poruka nije naučilo kako se treba odnositi prema drugima da bi bilo prihvaćeno, u druženju s vršnjacima počinje se osjećati neprihvaćeno, nevoljeno. To pojačava njegovo traženje osjećaja sigurnosti kroz ljutnju, agresiju ili povlačenje.

Vrtić kao organizirana sredina u kojoj postoje granice u odnosima, novo je mjesto u životu djeteta, nova mogućnost za dijete koje je spremno prihvatiti granice. Na početku boravka u vrtiću dijete koje se ponaša razmaženo, vrtički kontekst često doživljava kao prijetnju.

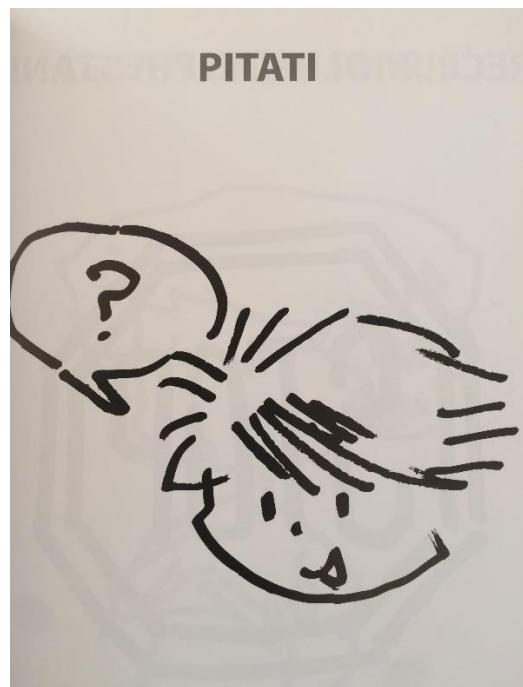
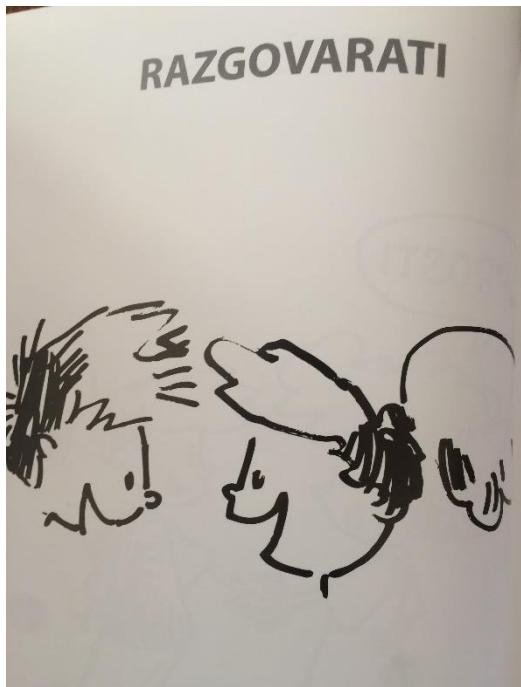
ŠTO RADIMO U VRTIĆU

Za dijete su osobito važni prvi dani po dolasku u vrtić.

- Pokazujemo mnogo strpljenja
- Puštamo dijete da se ponaša na svoj način
- Promatramo ga kako postavlja svoje granice i prepoznaće li tuđe
- Ne interveniramo već ga postupno upoznajemo s granicama u odnosima

Učimo dijete rečenice kojima nešto može pitati, tražiti, zamoliti. Npr.:

- „Želim se igrati autom, molim te autić.“
- „Smeta mi tvoj stolac, molim te, makni ga.“

Igre uloga: uživljavajući se u tuđe uloge, dijete uočava potrebe i osjećaje drugih što mu pomaže da razumije i uvažava druge i uočava razlike među ljudima (razlike u spolu, dobi, zanimanju,...). Igrajući različite uloge, dijete dobiva od suigrača povratnu informaciju o svojim postupcima i verbalnim i emocionalnim izričajima te tako uči socijalne vještine.

Preporučujemo:

- Igrati uloge koje pripadaju dječjem iskustvu (osobnom ili grupnom)
- Igrati uloge u kojima djeca „proigravaju“ svoj doživljaj priče te reprogramiraju dijelove priče prema svojim željama, potrebama, iskustvu.

Društvene igre

Preporučujemo društvene igre u kojima dijete uči poštovati pravilo igre, čekati, gubiti, dati.

- Čovječe ne ljuti se
- Memory
- Domino

U odabiru aktivnosti uvijek imamo na umu da se iza djeteta koje se ponaša razmaženo krije dijete koje ne osjeća dovoljno samopouzdanja, stoga potičemo djecu na aktivnosti u kojima znamo da će i to dijete biti uspješno. Njegovo iskustvo kako može učiniti puno toga za sebe, a pri tome pridonijeti i drugima, poduprijet će građenje njegove pozitivne slike o sebi.

Zaključak

Najčešća i najteža pogreška u odgoju jest popustljiv odgoj. Općenito, pojam razmaženosti odnosi se na popustljivost, preveliku brigu te ispunjenje svake djetetove želje, odnosno prohtjeva.

SAVJET: Pokušajte ne popuštati stalno djetetovim prohtjevima. Dio dobrog roditeljstva sastoji se u tome da utvrdite što dijete treba u odnosu na ono što dijete želi. Precizno odredite prihvatljivo ponašanje.

Postavljanje dosljednih smjernica umanjit će djetetovu potrebu da iskušava granice. Isto tako, potičite svoje dijete da razmišlja o osjećajima drugih ljudi. Naučite dijete kako se postiže kompromis. Ako, primjerice, želi imati loptu samo za sebe, neka se njom igra nekoliko minuta, a potom je da bratu ili sestri na sljedećih nekoliko minuta.

REDOŠLIJED U OBITELJI

Je li vaše dijete prvorodeno, drugorođeno, zadnje, srednje ili jedino, ima u određenoj mjeri utjecaja na razvoj njegove osobnosti ponašanja. Neki roditelji mogu smatrati da je važno odnositi se prema svima na isti način. No različito postupanje prema djeci ne znači da imate svojeg favorita. Postupanje prema djetetu kao pojedincu je način da mu pokažete koliko cijenite njegovu osobnost.

RAZLIKA U GODINAMA

Djetetovo mjesto u obitelji je više od redoslijeda rođenja i broja njegove braće i sestara – donekle ga određuje i razlika u godinama među braćom. Djeca među kojom je razlika manja od dvije godine često se više sukobljavaju od braće s većom razlikom. Razlog tome može biti to što se bore na istom terenu.

KAKO NE RAZMAZITI DIJETE

Roditelji se često žale da ne znaju što učiniti jer se njihovo dijete uvijek izbori za ono što želi, ali potrebno je razumjeti kako je prirodno željeti i boriti se za ostvarenje želje i tugovati kada se ona ne ostvari. Roditelji bi trebali suosjećati s djetetom, ali je istodobno važno pokazati djetetu jasnu granicu.

Dijete se neće ponašati razmaženo:

- ako mu roditelj kupuje mnogo poklona kojima se i on i dijete raduju
- ako se dijete raduje svemu što mu se ponudi, bio to običan predmet ili posebna igračka
- ako prihvati roditeljevo NE s laganom borbom jer razumije da je pravo odluke u toj situaciji na strani odrasloga

- ako dijete argumentirano uvjeri roditelja da promijeni mišljenje, a roditelj se pri tome dobro osjeća (može to biti i često)
- ako dijete uporno pred odraslima nastoji prakticirati svoju samostalnost.

Dijete će se ponašati razmaženo:

- ako mu roditelj kupuje stvari s namjerom da izbjegne neprilike, sukobe i osjećaj prisile
- ako dijete ne uživa ni u jednoj stvari, već samo traži i razmišlja kako da se domogne druge
- ako pravi scene za svako NE i baš svako želi pretvoriti u DA
- ako burnim i neugodnim scenama želi promijeniti roditeljsku odluku
- ako uporno traži da se za njega radi i ono što može samo učiniti.

Za kraj: Razmaženost – pojava koja se jednakom često javlja kod sve djece bez obzira na to da li su jedinci ili ne, a opisuje ponašanje „doneseno od kuće“.

Razmaženost je odnos u kojemu prevladava pretjerana roditeljska briga, prezaštitnički stav i pretjerana popustljivost prema djetetu. Razmaženost je rezultat odgoja.

Djeca (budući odrasli ljudi) koji su razmaženi očekuju da ih cijeli svijet tretira kao i mama i tata, cijeli život!

Za promjene nikad nije kasno, svaki trenutak je pravi trenutak za novi početak !

HVALA VAM NA DOSADAŠNJOJ I NADAMO SE DALJNJOJ SURADNJI!

Popis korištene literature:

- Milanović M. i sur. (2014.) POMOZIMO IM RASTI, priručnik za partnerstvo roditelja i odgojitelja
- Ward Platt M. (2010.) ČUDESNE GODINE, vodič kroz djetetov razvoj od rođenja do pete godine
- Hrvatski crveni križ (2017.) ODGOJ ZA HUMANOST OD MALIH NOGU, priručnik za volontere, roditelje i stručnjake koji rade s djecom
- Materijali preuzeti s interneta
- Ilustracije preuzete iz priručnika ODGOJ ZA HUMANOST OD MALIH NOGU